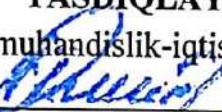

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti
rektori O.Sh.Bazarov
2022 yil "___"

**«G'AZNACHILIK»
fanidan
FAN DASTURI**

Bilim sohasi:	200000- Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi:	230000- Iqtisod
Ta'lim yo'nalishi:	5230900-Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)

Qarshi-2022 yil

Dastur tuzuvchi:

Sh.B.Butunov

- “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasi katta o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

A.Qurbanov

- Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Innovatsion iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi

S.Egamberdiyeva

- Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasi dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi

Fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti Kengashida ko‘rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2022 yil “28” — 29 yil) dagi “91” - sonli bayonnomasi.

I.Fanning mazmuni

"G'aznachilik" fanini o'qitishdan maqsad – talabalarga davlat budgetining g'azna ijrosi haqida nazariy bilimlar berish, ularda mamlakatda amalga oshirilayotgan institutsional islohotlarning bugungi bosqichida davlat moliya tizimida amalga oshirilayotgan o'zgarishlarning asosiy yo'nalishlari va g'aznachilik tizimi samarali faoliyatini ta'minlash bo'yicha asosiy ko'nikmalar hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsaddan kelib chiqqan holda mazkur fan o'z predmetini o'rganish uchun quyidagi vazifalarni qo'yadi:

- g'aznachilik faoliyatining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va ahamiyatini o'rganish;
- davlat budgeti g'azna ijrosining amal qilish asoslarini o'rganish;
- g'aznachilik faoliyatini boshqarishning tashkiliy-huquqiy asoslarini o'rganish;
- davlat budgeti daromadlarini g'aznachilik tizimi orqali shakllantirish va uning manbalarini o'rganish;
- davlat budgeti xarajatlarini g'aznachilik tizimi orqali ijro etish va tarkibini o'rganish;
- davlat maqsadli jamg'armalari daromadlarini yagona g'aznachilik hisobraqamida shakllantirish;
- g'aznachilik yagona hisobraqamida davlat maqsadli jamg'armalari xarajatlari to'lovini amalga oshirish tartibini o'rganish;
- g'aznachilik organlari tomonidan amalga oshiriladigan nazorat tizimi asoslarini o'rganish;
- g'aznachilik tizimi samarali faoliyatini ta'minlash yuzasidan davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarini va undan kelib chiqqan holda amalga oshiriladigan budget ijrosining o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish va h.k.

Ushbu fanni o'rganish jarayonida talabalar g'aznachilik organlari faoliyatini tashkil etish nazariyasi va amaliyotiga oid bilimga, uquvga va ko'nikmalarga ega bo'lislari lozim. Talabalar umumnazariy va umumiqtisodiy fanlardan olgan bilimlari bilan bir qatorda, g'aznachilik faoliyatiga oid qonunchilik borasidagi yangiliklardan, mamlakatda g'aznachilik organlari faoliyati amaliyotidagi va xorijiy davlatlar g'aznachilik tizimi amaliyotidagi o'zgarishlardan xabardor bo'lislari lozim.

II. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentliklar)

"G'aznachilik" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- g'aznachilik tizimi sharoitida budget ijrosi yakunlarini tahlil etish bo'yicha;
- g'aznachilik organlari faoliyatini tashkil etish va natijalarini baholash bo'yicha;
- g'aznachilik tizimi va g'aznachilik faoliyatining hozirgi zamon holati va rivojlanish qonuniyatlarini tahlil qilish bo'yicha;

- g'aznachilik tizimida budget nazoratini tashkil etish bo'yicha;
- g'aznachilik tizimida budget mablag'lari iste'molchilarini majburiyatlarini bajarish bo'yicha;
- g'aznachilik tizimida sharoitida budget bo'g'irlari faoliyatini tartibga solish bo'yicha;
  - g'aznachilik xizmati faoliyatini tashkil etish bo'yicha;
  - davlat budgetining g'azna ijrosi yuzasidan hisobotlarni tuzish va tahlil etish bo'yicha;
  - davlat budgetining g'azna ijrosi yakunlarini hisob-kitob qilish bo'yicha;
  - g'aznachilik tizimida budjetdan mablag'lar oluvchilar moliyaviy rejalarini ishlab chiqish, budget me'yorlarini qo'llash, rejalarning to'g'rilingini tekshirish bo'yicha;
  - g'aznachilik tizimi organlari faoliyatida zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha;
  - g'aznachilik amaliyotiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlardan maqsadga muvofiq foydalanish bo'yicha;
  - g'aznachilik tizimi rivojlanish qonuniyatlarini aniqlash maqsadida ilmiy tadqiqotlarni o'tkazish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;
  - g'aznachilik tizimida budget resurslarini boshqarishning asosiy usullarini, budjetlar bo'g'irlarida moliyaviy faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari;
  - makrodarajada va hududlar miqyosida g'aznachilik organlari faoliyatining amal qilishi;
    - g'aznachilik faoliyatining tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari;
    - g'aznachilik sharoitida budget mablag'larini investitsiya qilish tamoyillari;
    - g'aznachilik tizimi sharoitida o'rta muddatli budjetni tuzish asoslari;
    - g'aznachilik sharoitida budget daromadlarini shakllantirish va xarajatlarni optimallashtirishning kontseptual asoslari;
  - g'aznachilik tizimi sharoitida budget tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'larining ishlatilishini tashkil etish asoslari;
  - g'aznachilik tizimi sharoitida moliyaviy barqarorlikni ta'minlash usullari;
  - g'aznachilik tizimida budget bo'g'irlari faoliyatini tartibga solish uslublari;
  - g'aznachilik sharoitida turli darajadagi budjetlarni shakllantirish va taqsimlashning optimal modelining qurilishi yuzasidan tegishli *malakalarga ega bo'lishi kerak.*

III. Ta'lim texnologiyalari va uslublari

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyiham.

ASOSIY QISM

“G’aznachilik” fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Davlat budjeti g’azna ijrosining mohiyati va ahamiyati

“G’aznachilik” fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, uning boshqa fanlar bilan bog’liqligi. G’aznachilikning o’ziga xos xususiyatlari, uning davlat budjeti ijrosini ta’minlashdagi ishtiroki.

Davlat budjeti g’azna ijrosi. Davlat budjeti g’azna ijrosini joriy etishning zaruriyati va shart-sharoitlari. G’aznachilikning budget ijrosini ta’minlashdagi ahamiyati va vazifalari. G’aznachilik faoliyatini tashkil etishning maqsadi va vazifalari. G’aznachilik faoliyatini tashkil etishda davlatning ishtiroki. G’aznachilik yagona hisobraqamining tashkil etilishi va yuritilishi. G’aznachilik bosh kitobi. Hududiy g’aznachilik organlari.

G’aznachilikda yuridik majburiyatlar va ularni ruyxatga olish.

G’aznachilikda narxlar monitoringi

Xo’jalik shartnomalari va ularning xususiyatlari. O’zbekiston Respublikasining “Xo’jalik yurituvchi sub’ektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to’g’risida”gi qonunining ahamiyati. Shartnomaviy-huquqiy munosabatlarning asosiy tamoyillari. G’aznachilikda majburiyat tushunchasi. Majburiyatlarning turlari. Yuridik majburiyat, g’aznachilikda yuridik majburiyatlarni ro’yxatga olishning umumiyligi qoidalari. III- va IV- xarajatlar guruhlari bo’yicha yuridik majburiyatlarni ro’yxatga olishning xususiyatlari. G’aznachilikning yuridik majburiyatlarni ro’yxatga olishdagi majburiyatlari. G’aznachilikda yuridik majburiyatlarni ro’yxatga olish tartibini takomillashtirish.

Narxlar monitoringi tushunchasi. Shartnomalarni ro’yxatga olishda narxlar monitoringining zarurligi va ahamiyati. G’aznachilik organlari tomonidan tovar etkazib beruvchilar taklif etgan narxlar bilan muqobil narxlarni solishtirish mexanizmi. Narx monitoringini o’tkazishda tovar xom-ashyo birjalar ma’lumotlaridan foydalanish. Tenderlarni o’tkazish tartibi. Shartnomalarni ro’yxatdan o’tkazishda tijorat taklifi va uning narx monitoringini tashkil etishdagi ahamiyati. Tender o’tkazish tamoyillari. Tenderlarni o’tkazishda oshkoraliyki ta’minalash. Qarorlarni qabul qilishning ob’ektivligi. Oziq-ovqat mahsulotlari narxlar monitoringi. Narxlar monitoringini o’tkazish mexanizmini takomillashtirish.

G’aznachilikda moliyaviy majburiyatlar. G’aznachilikda to’lovlarini amalga oshirish

Moliyaviy majburiyat tushunchasi, mazmuni, G’aznachilikda uni ro’yxatga olishning zarurligi. Moliyaviy majburiyatni ro’yxatga olishda zarur hujjalalar. Moliyaviy majburiyatlarni ro’yxatga olish uchun ariza. Mol etkazib berilganligi, ish bajarilganligi yoki xizmatlar ko’rsatilganligini tasdiqlovchi hujjalalar. Schet-faktura. Ish haqi qaydnomalari. Qabul qilib olish-topshirish dalolatnomalari.

G'aznachilikda budjet tashkilotlari kreditorlik qarzlarining nazorat qilinishi. Moliyaviy majburiyatlarni ro'yxatga olish tizimini takomillashtirish.

G'aznachilikda to'lovlarni amalga oshirish haqida tushuncha. Moliyavty majburiyatlarning to'lovlarga qabul qilinishi. To'lov arizasi. Xarejatlarni amalga oshirishga ruxsat. Ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar bo'yicha to'lovlarni amalga oshirish tartibi. Cheklar to'g'risida tushuncha. G'aznachilikda cheklar bo'yicha naqd pul olish qoidalari. Budjet ijrosi to'g'risidagi hisobotlar. G'aznachilikda budjet hisobini yuritish. G'aznachilikda to'lovlarni amalga oshirish tartibini takomillashtirish masalalari.

Budjet daromadlari va davlat maqsadli jamg'armalarining g'azna ijrosini tashkil etish

Budjet daromadlarining mohiyati, tarkibi va tuzilishi. G'aznachilikda budjetiga to'lovlar tushumini tashkil etish holati. G'aznachilikda budjet daromadlari tushumlari hisobining yuritilishi. Davlat Soliq qo'mitasining daromadlar tushumlari to'lovi yuzasidan vakolatlari. G'aznachilikda budjet daromadlari tushumini tashkil etishdagi mavjud muammolar va ular echimlari. G'aznachilikda davlat budjeti daromadlarini shakllantirish yuzasidan xorijiy tajriba.

Davlat maqsadli fondlari to'g'risida tushuncha, ularning guruhlanishi. Davlat maqsadli fondlari ijrosining g'aznachilik orqali tashkil etilishi. Davlat maqsadli fondlari mablag'larining Yagona g'azna hisobraqamida yuritilishi holati. Davlat maqsadli fondlari daromadlari tushumini tashkil etish holati. G'aznachilikda davlat maqsadli fondlari xarajatlari to'lovinu amalga oshirish tartibi. Rivojlangan mamlakatlarning davlat maqsadli fondlarining g'aznachilikda ijrosi yuzasidan tajribalari.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarda talabalar buxgalteriya hisobi fanini o'rGANADILAR.

1. "G'aznachilik" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Davlat budjeti g'azna ijrosining mohiyati va ahamiyati
2. G'aznachilikda yuridik majburiyatlar va ularni ruyxatga olish. G'aznachilikda narxlar monitoringi
3. G'aznachilikda moliyaviy majburiyatlar. G'aznachilikda to'lovlarni amalga oshirish
4. Budjet daromadlari va davlat maqsadli jamg'armalarining g'azna ijrosini tashkil etish

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar asosiy ma'ruza mavzulari bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini amaliy masalalar echish orqali yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustaxkamlashga erishish, tarqatma materiallardan faydalananish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, masalalar

echish, mavzular bo'yicha ko'rgazmali quollar tayyorlash va boshqalar tavsiya etiladi

Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada rejalashtirilmagan.

Mustaqil ta'lif tashkil etishning shakli va mazmuni

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko'nikmalarni shakkantirish va rivojlantirish.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakkardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bilimlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- yangi texnikalarni, apparaturalarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalilaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distansion) ta'lif;
- referatlar yozishni standart talablarga mos ravishda va hisoblash texnikasidan foydalaniib mustaqil bajarishni o'z ichiga oladi.
- ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tayyorlash va h.k..

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari:

1. G'aznachilik faoliyatini tashkil etish bo'yicha xorij tajriblari.
2. AQSh g'aznachilik departamenti faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari.
3. Yaponiya g'aznachilik bo'limi faoliyati.
4. Frantsiyada g'aznachilik faoliyati xususiyatlari.
5. Avstraliya g'aznachilik departamenti faoliyati.
6. Rossiya Moliya vazirligi g'aznachiligi faoliyati xususiyatlari.
7. Qozog'iston Respublikasida g'aznachilik faoliyatining tashkil etilishi.
8. Respublika budgetining g'azna ijrosi bilan qamrab olingan budgetdan mablag' oluvchilarning kassa xarajatlarini amalga oshirish tartibi.
9. Qoraqalpog'iston Respublikasi budgeti va mahalliy budgetlar qaramog'ida bo'lgan budgetdan mablag' oluvchilarning budgetdan tashqari mablag'lari
10. Xarajatlar smetasi haqida tushuncha.
11. Budget tashkilotlari xarajatlar smetasini tuzishning me'yoriy-huquqiy asoslari.
12. Xarajatlar smetasini ko'rib chiqish tartibi.
13. Xodimlarni tarifikatsiyalash va tarifikatsiya ro'yxatini tasdiqlash tartibi.

14. G'aznachilik tizimida budget tashkilotlari xarajatlar smetasiga o'zgartirish tartibi.
15. Smetaga o'zgartirishlarning g'aznachilikda ro'yxatga olinishi.
16. Budget tashkilotlari xarajatlar smetasini tuzish va tasdiqlash hamda unga o'zgartirish kiritishdagi muammolar va ularning echimlari.
17. Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari mablag'lari haqida tushuncha.
18. Budget tashkilotlarini rivojlanish jamg'armasining shakllanishi va ishlatalishi.
19. Budget tashkilotlarining pullik xizmatlardan tushgan mablag'lari.
20. Foydalanilmayotgan asosiy vositalarni ijraga berishdan olinadigan daromadlar.
21. Budgetdan tashqari mablag'lar hisobidan budget tashkilotlarining kreditorlik qarzlarini to'lash.
22. Budget tashkilotlarining moddiy-texnika bazasini yaxshilashda budget tashkilotining budgetdan tashqari mablag'laridan foydalanish.
23. Budgetdan tashqari mablag'lar hisobiga xodimlarni moddiy rag'batlantirish.
24. Budget tashkilotlari budgetdan tashqari mablag'larining g'azna ijrosini tashkil qilish.
25. Davlat kafolatlarining mohiyati, tarkibi va omillari.
26. Hozirgi zamон iqtisodiyotida davlat kafolatlarini boshqarish yuzasidan faoliyatning asosiy yo'naliishlari.
27. Davlat kafolatlarining tarkibi va xususiyatlari.
28. Davlat budjeti taqchilligining mohiyati, asosiy omillari va shakllari.
29. Davlat kafolatlarini ta'minlash tizimida budget taqchilligini boshqarishning ahamiyati va vazifalari.
30. G'aznachilik sharoitida davlat kafolatlarini samarali ta'minlash.
31. G'aznachilik sharoitida davlat kafolatlarini ta'minlashni yaxshilash muammolari va echimlari.
32. O'zbekiston Respublikasida davlat xaridi tizimini isloh etish.
33. Xarid jarayonlarini ochiq-oydinligini ta'minlash, xaridni amalga oshirishda tender jarayonlaridan foydalanish yo'naliishlari.
34. Davlat xaridlarini amalga oshirishda g'aznachilik tizimining o'rni.
35. Davlat xaridi tizimini isloh etishga kompleks yondashuv.
36. Davlat ehtiyojlari uchun xaridni amalga oshirish mexanizmining samaradorligini oshirish.
37. O'zbekiston Respublikasida Davlat xaridlarini amalga oshirish jarayonining mexanizmlarini hamda uning huquqiy asoslarini takomillashtirish.
38. G'aznachilikda axborot tizimining mohiyati, zarurligi va vazifalari.
39. Davlat budjeti g'azna ijrosini tashkil etishda zamonaviy kompyuter texnologiyalari va zamonaviy aloqa tizimlaridan foydalanish.
40. Davlat moliyasini boshqarishda axborot tizimi.
41. DMBAT tizimining ishslash printsiplari.

42. Budjet tashkilotlari xarajatlar to'lovini amalga oshirishda ASBOdan foydalanish.
43. G'aznachilik axborot tizimlarining takomillashuvi.
44. G'aznachilikda axborot tizimidan foydalanish yuzasidan xorij tajribalari.
45. O'zbekiston Respublikasida g'aznachilik tizimi shakllanishi bosqichlari va vazifalari.
46. G'aznachilikning institutsional tarkibidagi islohotlar.
47. G'aznachilik amaliyotida O'zbekiston Respublikasi uchun asos bo'lgan xalqaro tajriba va jahon andozalarini.
48. G'aznachilik tizimining rivojlanish strategiyasi va taktik vazifalari.
49. Zamonaviy sharoitda davlat moliyasini samarali boshqarish, davlat moliyaviy xavfsizligini ta'minlash yuzasidan g'aznachilik organlari vazifalari.
50. Davlat budgetining o'rta muddatli istiqbolini belgilash amaliyotiga o'tish sharoitida g'aznachilik taraqqiyoti istiqbollari.

Dasturning informatsion - uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy usullari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan.

Davlat budgeti g'azna ijrosining nazariy asoslari bo'limiga tegishli ma'ruza darslarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion va elektron-didaktik texnologiyalardan;

davlat budgeti daromadlari va xarajatlari g'azna ijrosini tashkil etish bo'limiga tegishli mavzularni o'zlashtirishda aqliy hujum, kichik guruhlarda ishslash, situatsion vazifalarni bajarish kabi pedagogik texnologiyalardan;

g'aznachilik taraqqiyoti istiqbollari bo'limidagi mavzularni o'zlashtirishda kichik guruhlar musobaqalari, guruhli fikrlash, talabalar prezentatsion ishlarining taqdimoti muhokamasi kabi texnologiyalarni qo'llash nazarda tutiladi.

Shu bilan birga, talabalar virtual huquqiy-me'yoriy hujjatlar kutubxonasi tizimi orqali budjet-moliya va g'azachilik qonunchiligi yangiliklaridan xabardor bo'lishlari va o'qish jarayonida ulardan foydalanishlari mumkin.

Fanni o'qitishda multimedia jihozlaridan foydalanib, mavzular bo'yicha ishlab chiqilgan Rower Point dasturidagi jadvallardan, kompyuter, audio va video jihozlaridan, diaproektor va kadaskoplardan foydalaniladi. Shuningdek, ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar davomida g'aznachilik munosabatlarining nazariy va amaliy jihatlarini tavsiflovchi tarqatma materiallar, slaydlar hamda ko'rgazmali qurollardan foydalaniladi.

Asosly adabiyotlar

1. Xaydarov M., Suvonqulov A., Sugirbaev B., Nurmatov B. Davlat budjeti ijrosining g'aznachilik tizimi. – T.: "IQTISOD-MOLIYA".2010 y.
2. Qosimova G. Davlat budjeti ijrosining g'aznachilik tizimi. O'quv qo'llanma. – T.: "IQTISOD-MOLIYA". 2008. -372 b.
3. Qo'chqorov T., Xaydarov M. Davlat budjeti g'azna ijrosining axborot tizimi. O'quv qo'llanma – T.: "IQTISOD-MOLIYA".2010 y.
4. Eshnazarov T. O'zbekiston Respublikasida g'aznachilik tizimi asoslari. O'quv qo'llanma. T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2012. 304 b.
5. Qosimova G. G'aznachilik. O'quv qo'llanma. – T.: "IQTISOD-MOLIYA". 2013. - 476 b.

5.2. Qo'shimcha adabiyotlar:

6. Акперов И.Г. и др. Казначейская система исполнения бюджета в Российской Федерации: Учебное пособие. И.А.Коноплева, С.П.Головач. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 352стр.
7. Malikov T, Jalilov P. Budget-soliq siyosati. - T.: Akademiya. 2011. 264bet.
8. Burxonov U. Davlat xaridi. T.: "nfoCOM.UZ". 2010.
9. Qosimova G.A. G'aznachilik faoliyati mexanizmni tashkil qilish. O'quv uslubiy majmua. – T.: "Moliya". 2010. - 256 b.
10. Burxanov U., Atamuradov T. Davlat xaridi. O'quv qo'llanma. – T.: "Fan va texnologiya", 2012 yil. -152 b.
11. Davlat budgetining g'azna ijrosi. Normativ-huquqiy hujjatlar to'plami. - T.: "KO'HI-NUR", 2006. - 257 s
12. Internet saytlari: www.mf.uz
www.gov.uz